

OFERTA EDUKACYJNA MUZEUM KOLEI WĄSKOTOROWEJ W SOCHACZEWIE

STACJA MUZEUM

MUZEUM KOLEI WĄSKOTOROWEJ W SOCHACZEWIE

ul. Licealna 18, 96-500 Sochaczew

tel. + 48 46 862 59 75

centrum@stacjamuzeum.pl

www.kolejkasochaczew.pl

mkw.e-Sochaczew.pl

ZAPRASZAMY NA PRZYGODĘ Z KOLEJĄ WĄSKOTOROWĄ!

Jednym z głównych zadań Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie jest prowadzenie lekcji muzealnych. Przygotowaliśmy bogatą ofertę edukacyjną zgodną z podstawą programową wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. Ma ona na celu przybliżenie dziejów kolei, szczególnie w jej wąskotorowym wydaniu, oraz historii Sochaczewa i ziemi sochaczewskiej. Proponujemy lekcje w ramach czterech bloków tematycznych:

A. PODRÓŻ W CZASIE KOLEJĄ WĄSKOTOROWĄ

- przedszkola
- szkoły podstawowe
- szkoły ponadpodstawowe
- dorośli/seniorzy

B. OPowieści STARYCH LOKOMOTYW

- przedszkola
- szkoły podstawowe (klasy I-III)

C. PO TORACH W PRZESZŁOŚĆ ZIEMI SOCHACZEWSKIEJ

- szkoły podstawowe
- szkoły ponadpodstawowe
- dorośli/seniorzy

D. LEKCJE SPECJALNE

- przedszkola
- szkoły podstawowe
- szkoły ponadpodstawowe
- dorośli/seniorzy

Standardowe zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w trybie stacjonarnym i/lub plenerowym, trwają **60 minut** i kosztują **120 zł** za grupę do 25 osób. Do ceny lekcji należy doliczyć koszt biletów wstępu, tj. **16 zł** (ulgowe) lub **25 zł** (normalne) od każdego uczestnika (dzieciom do lat 7 i opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego cena zajęć wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

W celu zarezerwowania lekcji należy zadzwonić pod numer telefonu **+48 46 862 59 75** bądź wysłać e-mail na adres centrum@stacjamuzeum.pl. Pracownik muzeum skontaktuje się z zamawiającym w celu potwierdzenia rezerwacji. Opłaty za zajęcia można dokonać w formie zaliczki na rachunek bankowy o numerze **32 1020 1026 0000 1102 0270 2629** lub wnieść gotówką bezpośrednio przed lekcją.

Informacje niezbędne przy dokonywaniu rezerwacji:

- proponowany temat,
- proponowana data i godzina,
- liczba uczestników (minimum 5 osób),
- imię i nazwisko oraz numer telefonu i/lub adres e-mail opiekuna lub osoby do kontaktu,
- dane niezbędne do wystawienia faktury/paragonu.

PROGRAM „KULTURALNA SZKOŁA NA MAZOWSZU”

Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie włączyło się do programu „Kulturalna szkoła na Mazowszu” wdrażanego przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Zapraszamy zatem grupy zorganizowane ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu województwa mazowieckiego, które **do 31 grudnia 2025 r.** będą mogły skorzystać z naszej oferty edukacyjnej, tj. lekcji muzealnych w preferencyjnej cenie **1 zł** od każdego uczestnika.

Ideą przedsięwzięcia jest upowszechnianie dziedzictwa kulturowego Mazowsza jako zadania spełniającego niezwykle ważne funkcje wychowawcze i edukacyjne w rozwoju młodego człowieka. Program ma zachęcać i inspirować do planowania i realizowania ciekawych lekcji pobudzających młodzież do czynnego i świadomego uczestnictwa w kulturze na Mazowszu. Preferencyjna cena ma również umożliwić uczestnictwo w życiu kulturalnym uczniom, którzy z powodu barier finansowych pozostają poza jego obiegiem lub mają do niego utrudniony dostęp.

Warunkiem skorzystania z oferty jest złożenie przez dyrektora lub zastępcę dyrektora szkoły wypełnionego zgłoszenia w formie papierowej (na adres: Muzeum Kolei Wąskotorowej, ul. Licealna 18, 96-500 Sochaczew) i/lub elektronicznej (na adres e-mail: centrum@stacjamuzeum.pl). Stosowny formularz można pobrać z witryny Samorządu Województwa Mazowieckiego (<https://mazovia.pl/pl/bip/zalatw-sprawe/kultura-i-turystyka/kultura/kulturalna-szkola-na-mazowszu/kontynuacja-programu-kulturalna-szkola-na-mazowszu-w-2025-roku.html>). Dodatkowych informacji w sprawie realizacji programu udzielimy pod numerem telefonu +48 46 862 59 75 lub adresem e-mail centrum@stacjamuzeum.pl.

A. PODRÓŻ W CZASIE KOLEJĄ WĄSKOTOROWĄ: 1. *Dzieje sochaczewskiej kolei wąskotorowej w latach 1922–1984*

B. Pokropiński, "Sochaczewska kolej wąskotorowa", Warszawa 2012.

Sochaczewska kolej wąskotorowa jest ważną częścią dziejów Sochaczewa i ziemi sochaczewskiej. Jej uruchomienie w 1922 r. pomogło odbudować zniszczone podczas I wojny światowej miasto, przyczyniło się do gospodarczego rozwoju powiatu w XX w., a ostatecznie umożliwiło powstanie jednej z najważniejszych atrakcji turystycznych regionu. Lekcja przybliży dzieje sochaczewskiej kolei na tle historii Sochaczewa i ziemi sochaczewskiej od okresu poprzedzającego jej ufundowanie, poprzez aspekty związane z budową linii oraz jej funkcjonowaniem w okresie przed- i powojennym, aż po otwarcie oddziału Muzeum Kolejnictwa wraz z funkcjonującą do dziś koleją muzealną. Dzięki lekcji uczestnicy będą mieli szansę zapoznać się z rolą, jaką wąskotorówka odegrała w historii lokalnej oraz najciekawszymi przykładami taboru i infrastruktury tej kolei. Zajęcia są adresowane między innymi do dzieci

i młodzieży z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego i będą indywidualnie dostosowywane w zależności od grupy wiekowej oraz miejsca pochodzenia uczestników. Podczas lekcji wykorzystywana będzie makietka kolejowa pn. „Sochaczewska Kolej Dojazdowa”, która przenosi w realia modelarskie szlak rodzimej wąskotorówki.

Lekcja przeznaczona dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

A. PODRÓŻ W CZASIE KOLEJĄ WĄSKOTOROWĄ: 2. Poznaj naszą kolej

Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie to niezwykle miejsce. Zapraszamy wszystkich w niezwykłą podróż, w trakcie której poznamy przeszłość naszej „małej kolei”. Celem lekcji jest syntetyczna i atrakcyjna prezentacja historii sochaczewskiej ciuchci na tle dziejów kolejnictwa, szczególnie w jego wąskotorowym wydaniu. W ramach zajęć, w oparciu o wystawę stałą pt. „Dzieje sochaczewskiej kolei wąskotorowej 1922–1984” zaprezentujemy autentyczne pamiątki związane z naszą kolejką z okresu, gdy ta była głównym powiatowym środkiem transportu publicznego. Podróż ta podsumowana zostanie projekcją filmu z 1975 r. pozwalającego przenieść się w czasie na dawne stacje Sochaczew Wąskotorowy czy Wyszogród. Z najciekaw-

szymi miejscami na szlaku naszej ciuchci będzie można zapoznać się dzięki prezentacji najdłuższej stacjonarnej makiety wąskotorowej w Polsce pn. „Sochaczewska Kolej Dojazdowa”. Następnie uczestnicy udadzą się na muzealny skansen, w historyczną przestrzeń stacji Sochaczew Wąskotorowy, by wśród największej kolekcji zabytkowego taboru wąskotorowego w Polsce obejrzeć z bliska te pojazdy, które służyły na Sochaczewskiej Kolei Dojazdowej. Zdobyta wiedza zostanie utrwalona w trakcie części warsztatowej, zaaranżowanej w sali edukacyjnej. Najmłodsi będą mogli skorzystać z „Kolejowego Kącika Zabaw”, w ramach którego udostępnimy kolejowe puzzle, klocki czy kolorowanki. Starsi zaś spróbują swoich sił w muzealnej grze terenowej.

Lekcja przeznaczona dla szkół podstawowych (klasy IV–VIII). Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

A. PODRÓŻ W CZASIE KOLEJĄ WĄSKOTOROWĄ: 3. Koleją leśną po Puszczy Kampinoskiej

Kolej leśna „Zamczysko” o szerokości toru 600 mm powstała w Puszczy Kampinoskiej z inicjatywy Niemców w 1916/1917 r. Rozbudowana po 1918 r. przez władze polskie, była użytkowana do 1960 r., współdzieląc z koleją sochaczewską 750 mm stację w Piaskach Królewskich, gdzie następował przeładunek i dalszy transport dłużycy w kierunku Sochaczewa. Likwidacja kolei leśnej „Zamczysko” wiązała się ze zwiększeniem ochrony przyrody po powstaniu w 1959 r. Kampinoskiego Parku Narodowego. Pamięć o jej istnieniu zanikła i wymaga odtworzenia. Taką funkcję ma spełniać niniejsza lekcja, w ramach której uczestnicy zapoznają się z dziejami i działalnością tej ważnej lokalnej wąskotorówki. Pretekstem do powstania zajęć była rozbudowa pod koniec grudnia 2022 r. najdłuższej stacjonarnej makiety wąskotorowej w Polsce pn. „Sochaczewska Kolej Dojazdowa” o moduł przedstawiający fragment kolei leśnej 600 mm. W trakcie spotkania uczestnicy poznają krajobrazy, florę i faunę Puszczy Kampinoskiej, definicję kolei leśnych, najważniejsze przykłady dawnych kolei leśnych na ziemiach polskich oraz historię i działalność kolei

leśnej „Zamczysko” wraz z emblematycznymi przykładami taboru tejże kolei. Przy prezentowaniu powyższej wiedzy wykorzystamy makietę „Sochaczewska Kolej Dojazdowa” ze szczególnym uwzględnieniem kolei leśnej 600 mm, a tabor związany z kolejami leśnymi w Polsce omówimy podczas spaceru po muzealnym skansenie.

Lekcja przeznaczona dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

A. PODRÓŻ W CZASIE KOLEJĄ WĄSKOTOROWĄ: 4. *Stoi na stacji lokomotywa*

Lekcja w przystępny sposób przybliży uczestnikom historię i rolę transportu kolejowego w codziennym życiu. Podczas zajęć uczestnik będzie mógł poczuć się jak maszynista czy konduktor, zgłębiając tajniki pracy na kolei, a poznając zasady działania parowozu, dowie się, jak kolej zmieniała się przez ostatnie dwa stulecia – od lokomotywy parowej, przez elektryczną, po spalinową. Omówiona zostanie ponadto kwestia bezpieczeństwa na przejazdach i peronach kolejowych, co zwiększy świadomość uczestników o zagrożeniach wynikających z niezachowania szczególnej ostrożności, kształtując odpowiednią postawę już od najmłodszych lat. Wiedza przekazywana będzie z zastosowaniem prezentacji multimedialnej, innych pomocy dydaktycznych, a także zadań animacyjnych.

Lekcja przeznaczona dla przedszkoli i szkół podstawowych (klasy I-III). Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (dzieciom do lat 7 i opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). Dla placówek z **Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego** opłata wynosi tylko **120 zł** (za grupę do 25 osób).

A. PODRÓŻ W CZASIE KOLEJĄ WĄSKOTOROWĄ: 5. Skarby wąskotorowych szlaków

W Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie zgromadzono największą kolekcję pojazdów wąskotorowych w Polsce, a według niektórych – nawet w Europie. Wiele z nich to unikalne skarby techniki, które ocalono od niechybnego zniszczenia. Aktualnie 226 egzemplarzy taboru kolejowego na różne szerokości toru znajduje się w Sochaczewie, zaś kolejnych 36 obiektów przekazanych zostało w użyczenie różnym podmiotom w całej Polsce. Z tej liczby aż 140 jednostek jest obecnie ekspozycyjnych w muzealnym skansenie. Lekcja pozwoli poznać

wyjątkową historię najcenniejszych pojazdów z naszych zbiorów, począwszy od najstarszego parowozu wąskotorowego z 1882 r., poprzez trzy kolejne XIX-wieczne lokomotywy parowe i elektrowóz Siemens z 1898 r., po jedyny zachowany parowóz Powiatowej Kolei Sochaczewskiej z 1924 r. Dzięki zajęciom będzie można również dowiedzieć się nieco więcej o ośmiu pasażerskich wagonach Retro z przełomu XIX i XX w., wagonie kolei konnej Rudka-Mrozy z 1902 r., jak również o pojazdach wąskotorowych związanych ze znanymi postaciami z polskiej i światowej historii, czyli tzw. Bryce Marszałka Piłsudskiego z lat 1926–1927 i tzw. salonce generalskiej z 1930 r. Lekcja, odbywająca się w sali dydaktycznej, wzbogacona została o ciekawą grę mobilną, zaaranżowaną w muzealnym skansenie, dzięki której znaczną część prezentowanych pojazdów będzie można zobaczyć osobiście. Zajęcia można również w całości przeprowadzić w muzealnym skansenie.

Lekcja przeznaczona dla szkół podstawowych (klasy IV–VIII) i ponadpodstawowych oraz dorosłych/seniorów. Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus bilety wstępu, tj. **16 zł** (ulgowe) lub **25 zł** (normalne) od każdego uczestnika (opiekunom grup szkolnych przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek szkolnych z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

B. OPOWIEŚCI STARYCH LOKOMOTYW: 1. Łukasz – znawca dziejów Powiatowej Kolei Sochaczewskiej

Łukasz urodził się 1924 r. w Berlinie, stolicy Niemiec, a więc jest już przeszło stulatkiem! Został skonstruowany w fabryce Orenstein & Koppel. Dzięki pracownikom tej firmy wygląda tak interesująco i przetrwał w dobrej kondycji tyle lat. Waży 14 ton, a gdy był młodszy poruszał się z prędkością do 25 kilometrów na godzinę. Już w 1925 r. został zakupiony na świeżo powstałą kolej wąskotorową do Sochaczewa. Od razu nadano mu oficjalne imię PKS 3. Skrót ten oznaczał, że nabyto go jako trzeci w kolejności pojazd szynowy na Powiatową Kolej Sochaczewską, jak ówczesnie nazywała się nasza wąskotorówka. Decyzją władz powiatu sochaczewskiego kolejkę otwarto do ruchu w 1922 r. Zatem przed nim zakupiono tu do pracy jeszcze dwa parowozy: PKS 1 i PKS 2, ale one nie miały tyle szczęścia co on i nie przetrwały do dnia dzisiejszego. Łukasz opowie swoją historię, a także przybliży dzieje sochaczewskiej wąskotorówki, która funkcjonuje już od ponad stu lat! Nasz bohater bardzo

ciężko pracował, aby odbudować Sochaczew, miasto ogromnie zniszczone podczas I wojny światowej. W trakcie wykonywania swoich obowiązków współpracował z wieloma ciekawymi osobami i poznał wiele zawodów wykonywanych na kolei. Od zasłużonego pracownika kolei wąskotorowej dzieci dowiedzą się, czym charakteryzowała się praca maszynisty, dyżurnego ruchu, kierownika pociągu, kto był odpowiedzialny za sprawdzenie stanu torów i kół, a przy omawianiu różnych szerokości toru będą posługiwały się odpowiednimi jednostkami miary. W ramach lekcji wykorzystywana zostanie makieta „Sochaczewska Kolej Dojazdowa”, przenosząca w realia modelarskie szlak naszej wąskotorówki.

Lekcja przeznaczona dla przedszkoli i szkół podstawowych (klasy I-III). Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (dzieciom do lat 7 i opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

B. OPOWIEŚCI STARYCH LOKOMOTYW: 2. Marta – ekspert do spraw bezpieczeństwa na kolei

i doświadczeniu poznacie zasady bezpieczeństwa, które obowiązkowo powinien znać każdy młody podróżnik. Marta zawsze uważała, że nauka przez zabawę jest najlepszym sposobem na pogłębianie wiedzy. Zachęcamy, aby spotkać się z Martą, ekspertem do spraw bezpieczeństwa kolejowego, i już od najmłodszych lat kształtować właściwą postawę społeczną.

Lekcja przeznaczona dla przedszkoli i szkół podstawowych (klasy I-III). Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (dzieciom do lat 7 i opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

Naszą drugą lokomotywą, która zabierze najmłodszych w podróż do świata kolei jest parowóz Marta z Pelplina. Marta urodziła się w 1910 r. w Berlinie. Niedługo potem została zakupiona przez Cukrownię w Malborku, gdzie wozila buraki na trasie Malbork-Świeżów. W 1962 r. dostała pracę w cukrowni w Pelplinie, gdzie została już do zasłużonej emerytury. Szukając miejsca, gdzie może odpocząć po wielu latach ciężkiej pracy, trafiła do Sochaczewa i obecnie jest podziwiana przez turystów z całego świata w Muzeum Kolei Wąskotorowej. Nasza Marta w trakcie całej swojej kariery zawodowej widziała, jak brak rozważań oraz roztargnienie mogą być niebezpieczne dla człowieka. Co może się stać, gdy ktoś nie wie, jak powinien zachować się w miejscach związanych z koleją. Dlatego też, zajmuje się przekazywaniem innym zasad bezpiecznego zachowania na przejazdach kolejowych czy peronach. Dzięki jej wiedzy

B. OPOWIEŚCI STARYCH LOKOMOTYW: 3. Fryderyk – znawca historii kolejnictwa

wszechniając się na całym świecie i odgrywając niejednokrotnie ważną rolę w rozwoju gospodarczym, społecznym i kulturalnym. Podczas bezpośredniego kontaktu z wiekowym Fryderykiem dzieci będą miały okazję rozwinąć ciekawość otaczającego świata i zbudować pozytywny stosunek do nauki i techniki.

Lekcja przeznaczona dla przedszkoli i szkół podstawowych (klasy I-III). Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (dzieciom do lat 7 i opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

W zagadnienia związane z dziejami kolejnictwa na świecie wprowadzi najmłodszych parowóz Fryderyk z Tuczna. Fryderyk urodził się w 1882 r. w Monachium, w miejscowych Zakładach Kraussa. Zakupiony przez cukrownię „Wierzchosławice”, otrzymał oznakowanie CW-1 i woził buraki cukrowe. W 1941 r. został przejęty przez cukrownię „Tuczo”, gdzie jako CT-8 pracował przez kolejne 25 lat. Przekazany w 1985 r. do Muzeum Kolejnictwa w Warszawie, na zasłużoną emeryturę osiadł w skansenie Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie, gdzie jest podziwiany jako najstarszy parowóz wąskotorowy w zbiorach placówki. Z racji swego imponującego wieku był świadkiem wielu przemian w zakresie infrastruktury kolejowej i kolejowego taboru, począwszy od XIX w., nazywanego wiekiem pary, po czasy współczesne. Z zachwytem i zafascynowaniem obserwował, jak kolej zwiększała swoją prędkość i zasięg, upo-

B. OPOWIEŚCI STARYCH LOKOMOTYW: 4. *Siemowit* – znawca historii Sochaczewa

Wiekowy pług odśnieżny Siemowit przybliży uczestnikom historię Sochaczewa. Został skonstruowany w 1915 r. i jest jedynym pojazdem na sochaczewskiej kolei wąskotorowej, który przebywa tu od początku jej funkcjonowania aż do dzisiaj. Z racji imponującego wieku i długoletniego pobytu w Sochaczewie Siemowit bardzo dobrze poznał liczące setki lat dzieje naszego miasta, o których potrafi zajmująco opowiadać. W trakcie spotkania z nim dzieci dowiedzą się o najważniejszych wydarzeniach, czołowych postaciach historycznych oraz najciekawszych budowlach dawnego Sochaczewa.

Lekcja przeznaczona dla przedszkoli i szkół podstawowych (klasy I-III).

Cena: 120 zł za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (dzieciom do lat 7 i opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

B. OPOWIEŚCI STARYCH LOKOMOTYW: 5. Przyjaciele z wąskiego toru – kolejowe warsztaty muzealne

Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie – to znany wszystkim cytat z wiersza Adama Mickiewicza, który niejednokrotnie sprawdza się w wielu życiowych sytuacjach. Czy sprawdzi się też w przypadku przyjaciół z wąskiego toru? Grupa wąskotorowych muzealnych pojazdów i nie tylko pojazdów zna się już od wielu lat. Wagon motorowy Mirek zwany Ebermanem, słynne parowozy: Tomek Px29 i Radek Px48, lokomotywy spalinowe: Roman zwany Rumunem i Lidka, a także wagon osobowy Wiesiek 1Aw i semafor kształtowy Monika przeżyli wspólnie wiele ciekawych i niezapomnianych przygód. Niektórzy przyjaciele dawniej pra-

cowali na Sochaczewskiej Kolei Dojazdowej, a obecnie przebywają w Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie. Inne odpoczywają już na zasłużonej emeryturze, ale niektóre jeszcze ciężko pracują. Przyjaciele z wąskiego toru w ciekawy sposób zaprezentują dzieciom własną historię, a także opowiedzą, jak wygląda codzienna praca w muzeum. Dzięki barwnej narracji zapoznać się będzie można z historią, zbiorami i działalnością Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie, placówki, w której przez blisko 40 lat działalności zgromadzono największą kolekcję taboru wąskotorowego w Polsce. Ważnym dopełnieniem zajęć będą kolejowe warsztaty muzealne oparte na metodzie scrapbookingu. Podczas ciekawie poprowadzonych zajęć plastycznych uczestnicy samodzielnie wykonają i zabiorą do domu kolejowy layout z wizerunkiem jednego z bohaterów opowieści. Na zakończenie zajęć, podczas przechadzki po muzealnym skansenie, dzieci będą miały szansę poznać osobiście przyjaciół z wąskiego toru.

Lekcja przeznaczona dla przedszkoli i szkół podstawowych (klasy I-III). Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (dzieciom do lat 7 i opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

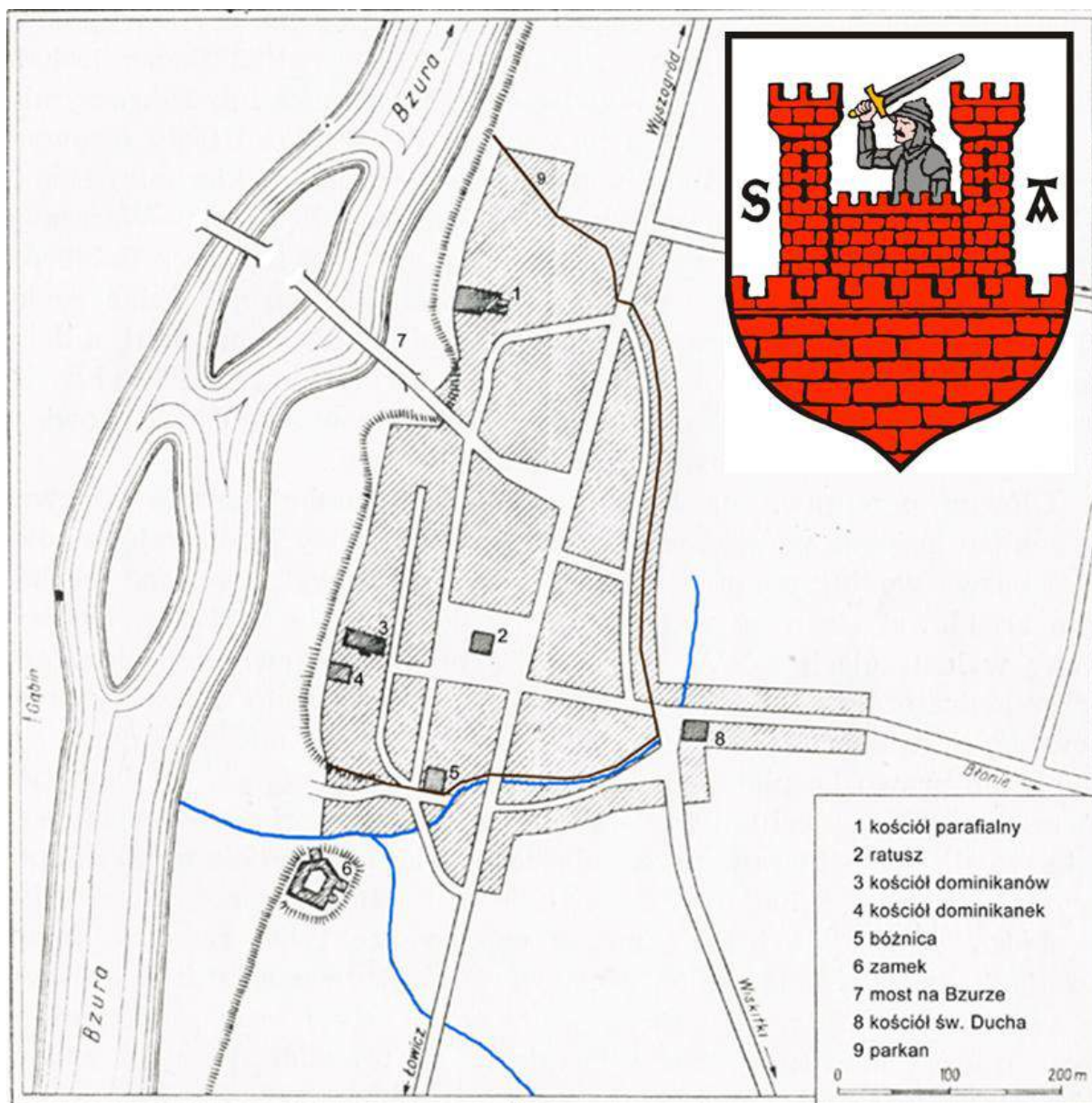
C. PO TORACH W PRZESZŁOŚĆ ZIEMI SOCHACZEWSKIEJ: 1. Mazowsze – serce Polski

W 2026 r. przypada 500. rocznica ostatecznego włączenia Księstwa Mazowieckiego do Korony Królestwa Polskiego. Jubileusz stanowi doskonałą okazję do prezentacji barwnych dziejów i tradycji tej ważnej jednostki politycznej w centrum ziem polskich, która począwszy od pierwszej połowy XIII w. i rządów księcia Konrada I mazowieckiego, przez kilkaset lat zachowywała niezależność od pozostałych obszarów państwa Piastów, a następnie Jagiellonów. W trakcie zajęć przybliżymy genezę książecego Mazowsza, czynniki wpływające na jego rozwój i zmiany terytorialne, a także sylwetki najważniejszych władców. Szczególną uwagę poświęcimy ziemi sochaczewskiej, obchodzącej równolegle 550-lecie swojej inkorporacji do Korony.

Lekcja przeznaczona dla szkół podstawowych (klasy IV–VIII) i ponadpodstawowych oraz dorosłych/seniorów. Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus bilety wstępu, tj. **16 zł** (ulgowe) lub **25 zł** (normalne) od każdego uczestnika (opiekunom grup szkolnych przysługują bilety bezpłatne). Dla placówek szkolnych z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko **120 zł** (za grupę do 25 osób).

C. PO TORACH W PRZESZŁOŚĆ ZIEMI SOCHACZEWSKIEJ: 2. Wielka historia małych ojczyzn – dzieje Sochaczewa w zarysie

Schematyczny plan Sochaczewa w XVI - XVII wieku

źródło: W. Pałucki ze zmianami Ł. Popowski

Sochaczew to jedno z najstarszych miast na Mazowszu. Lokowane przez książąt mazowieckich jeszcze w XIII i w XIV w., było jedną z ważniejszych rezydencji tych władców. Po włączeniu do Korony w 1476 r. zostało wymienione przez Jana Długosza wśród 48 najznacznějších miast i miasteczek Królestwa Polskiego. Dziś dawniejsze dzieje tego zniszczonego przez liczne konflikty zbrojne miasta są niemal zupełnie nieznane. Stwarza to przestrzeń do poprowadzenia ciekawej lekcji regionalnej, pozwalającej zapoznać się z wielką historią swojej małej ojczyzny. Dzięki zajęciom będzie można poznać dzieje naszego miasta w zarysie od jego początków do XIX w. Zajęcia są adresowane do dzieci i młodzieży z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego i będą dostosowywane w zależności od grupy wiekowej i miejsca zamieszkania uczestników.

Lekcja przeznaczona dla szkół podstawowych (klasy IV-VIII) i ponadpodstawowych oraz dorosłych/seniorów. Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus bilety wstępu, tj. **16 zł** (ulgowe) lub **25 zł** (normalne) od każdego uczestnika (opiekunom grup szkolnych przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek szkolnych z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).** Zajęcia odbywają się w muzealnym skansenie oraz poza muzeum.

C. PO TORACH W PRZESZŁOŚĆ ZIEMI SOCHACZEWSKIEJ: 3. *Dzieje zamku w Sochaczewie*

Lekcja przybliży dzieje najważniejszego obiektu architektury monumentalnej Sochaczewa i ziemi sochaczewskiej. Wzgórze zamkowe w Sochaczewie to miejsce, w którym jak w soczewce skupiają się kluczowe wydarzenia historyczne dla miasta i powiatu. To tutaj założono pierwszy Sochaczew, tutaj powstał pierwszy, jeszcze drewniany, zamek książąt mazowieckich, wymurowany w następnych stuleciach. Tutaj wreszcie rezydowali lub przebywali książęta, królowie i urzędnicy związani z historią Mazowsza i Polski. W miejscu tym zapadały też często najważniejsze dla Mazowsza decyzje. Zamek zmieniał się przez wieki, był wielokrotnie niszczone i odbudowywany. Dziś, po zakończeniu najnowszych badań, możemy w wiarygodny sposób zaprezentować jego dzieje i przemiany architektoniczne, a także zarysować perspektywę na wykorzystanie warowni w przyszłości. Zajęcia są adresowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego i będą dostosowywane w zależności od grupy wiekowej.

Lekcja przeznaczona dla szkół podstawowych (klasy IV–VIII) i ponadpodstawowych oraz dorosłych/seniorów. Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus bilety wstępu, tj. **16 zł** (ulgowe) lub **25 zł** (normalne) od każdego uczestnika (opiekunom grup szkolnych przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek szkolnych z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).** Zajęcia odbywają się standardowo w sali dydaktycznej i muzealnym skansenie, zaś w przypadku posiadania przez grupę własnego środka transportu mogą zostać przeprowadzone w całości na zamku.

D. LEKCJE SPECJALNE: 1. *Po wąskim torze do Puszczy Kampinoskiej – wyjazdowa lekcja muzealna*

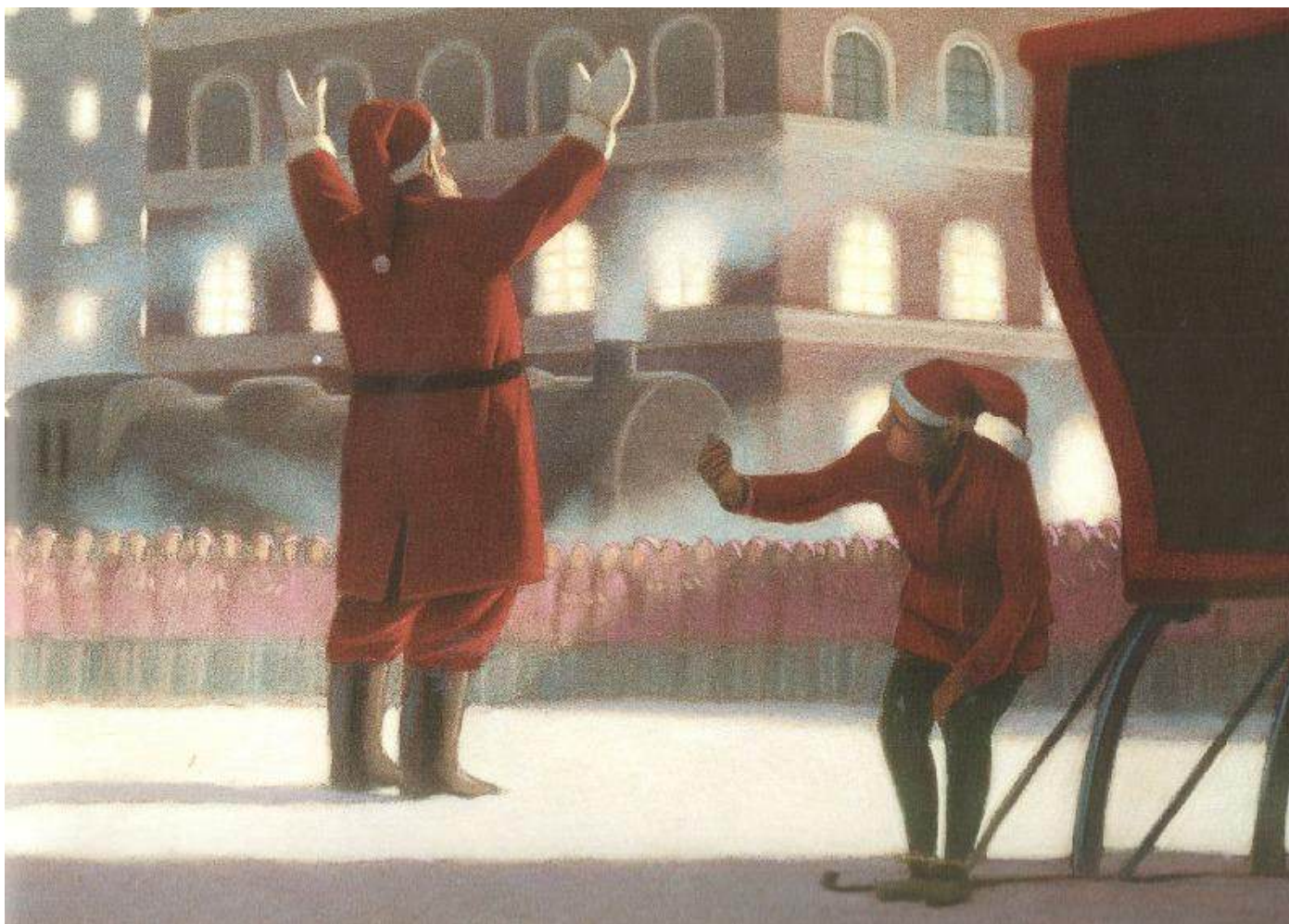

Z uwagi na bliskie sąsiedztwo Puszczy Kampinoskiej Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie jest odpowiednim miejscem do przeprowadzenia wyjazdowych zajęć muzealnych. W trakcie sezonu turystycznego wycieczki pociągiem Retro są główną atrakcją naszej placówki. Dużą część pasażerów stanowią dzieci i młodzież. Wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom, wprowadziliśmy wyjazdową lekcję muzealną, która łączy standardowy przejazd zabytkowym składem z rozbudowanymi elementami edukacyjnymi realizowanymi w ciekawej i niebanalnej formie, będąc syntezą stacjonarnych zajęć muzealnych z przyjemnością podróżowania koleją i biwakowania na łonie natury. W trakcie lekcji uczestnicy poznają, w warunkach nieporównanie atrakcyjniejszych niż wewnątrz szkolnej sali, najważniejsze eksponaty z bogatych zbiorów muzeum, w tym tabor związany z kolejami leśnymi w Polsce. Podczas podróży nasi goście zaznajom-

nią się z mijanymi po drodze zabytkami ziemi sochaczewskiej, a następnie podczas krótkiego spaceru po Kampinoskim Parku Narodowym otrzymają porcję wiedzy o miejscowej florze i faunie, a także o funkcjonującej tu niegdyś kolei leśnej „Zamczysko”. Kulminacją zajęć będzie gra terenowa z pogańką i quizem z upominkami w Osadzie Puszczańskiej w Tułowicach.

Lekcja przeznaczona dla dzieci i młodzieży do 18. roku życia (organizowana w trakcie wycieczki pociągiem Retro). Cena: **55 zł** od każdego uczestnika (ceny biletów dla opiekunów określa zarządzenie obowiązujące w danym roku kalendarzowym w sprawie wprowadzenia obowiązujących cen biletów oraz przysługujących ulg na przejazd pociągiem muzealnym). Czas trwania zajęć jest tożsamy z długością wycieczki pociągiem Retro (9:30–15:20).

D. LEKCJE SPECJALNE: 2. Świąteczne warsztaty muzealne (od 1 grudnia do 31 stycznia)

tek, dziurkaczy i przekonać się, że w scrapbookingu wszystko zależy od inwencji twórczej artysty. To wyjątkowa zabawa, która twórczo rozwija wyobraźnię i kreatywność. W sam raz na okres okołoswiąteczny!

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie przygotowało zajęcia dla najmłodszych. Poprzez lekturę świątecznej opowieści *Ekspres Polarnej* autorstwa Chrisa Van Allsburga, a także udział w świątecznych warsztatach, pragniemy wprowadzić uczestników w nastrój Bożego Narodzenia. Dzięki lekcji będzie można nie tylko przenieść się w magiczny świat kolejowej opowieści, ale również własnoręcznie wykonać świąteczne karty metodą scrapbookingu. Na zakończenie zajęć uczestnicy przemieszczą się na muzealny skansen, gdzie przewodnik zapozna ich z najciekawszymi historiami naszych zabytkowych pojazdów wąskotorowych. Scrapbooking to sztuka ręcznego tworzenia i dekorowania albumów ze zdjęciami i pamiątkami rodzinnymi. Nazwa pochodzi od angielskiego słowa *scrapbook*, oznaczającego album wykonany właśnie taką techniką. Sam wyraz *scrap* to po prostu skrawek. W trakcie warsztatów uczestnicy będą mogli poznać tajniki tej sztuki rękodzielniczej, tzn. używać specjalistycznych tuszy, pieczę-

Lekcja przeznaczona dla przedszkoli i szkół podstawowych (klasy I-III). Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** od każdego uczestnika (dzieciom do lat 7 i opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).**

WARSZTATY NA WĄSKIM TORZE

PRACOWNIA
ARTYSTYCZNA

 **szklane
odbicia**

**UWOLNIJ
WYOBRAŹNIĘ**

Zapraszamy na zajęcia oparte w głównej mierze na warsztatach plastycznych. Wraz z pracownią „Szklane odbicia” specjalnie dla grup szkolnych zorganizowaliśmy warsztaty malarstwa na szkło o tematyce kolejowej. W trakcie spotkania każdy uczestnik, korzystając ze stalówki, tuszu i farb, stworzy swój szklany obraz z wizerunkiem jednej z lokomotyw należących do naszego taboru. Będzie to nie tylko świetna zabawa, ale również nauka techniki artystycznej pochodzącej z Podhala, ćwiczenie grafomotoryczne, jakże ważne w epoce cyfrowej, sposób na stworzenie własnej pamiątki z pobytu w naszej placówce, przestrzeń do uwolnienia wyobraźni i twórczy czas spędzony wśród zabytkowych lokomotyw. Właściwe warsztaty poprzedzi część teoretyczna w salach wystawowych i muzealnym skansenie. Zwiedzając ekspozycję stałą pt. „Dzieje sochaczewskiej kolei wąskotorowej 1922–1984” i biorąc udział w prezentacji makiety „Sochaczewska Kolej Dojazdowa”, uczestnicy zajęć poznają historię sochaczewskiej wąskotorówki, a pozyskane w ten sposób informacje uzupełnią na ekspozycji plenerowej, podczas spaceru wśród pojazdów pracujących dawniej na kolei sochaczewskiej.

Lekcja przeznaczona dla przedszkoli i szkół podstawowych. Cena: **45 zł** od każdego uczestnika plus ulgowe bilety wstępu, tj. **16 zł** (dzieciom do lat 7 i opiekunom grup przysługują bilety bezpłatne). **Dla placówek z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 45 zł od uczestnika.** Czas trwania: 180 minut. Zajęcia odbywają się w grupach do 25 osób.

D. LEKCJE SPECJALNE: 4. *Twoja mała ojczyzna*

Zajęcia w przystępny sposób przybliżą uczestnikom historię, zwyczaje i tradycje Sochaczewa i ziemi sochaczewskiej, czyli ich małej ojczyzny. Lekcja stanowić będzie swoistą podróż w czasie do czasów, kiedy w zamkach mieszkali książęta i księżniczki, a drogi przemierzali rycerze w zbrojach. W trakcie spotkania zaprezentujemy najważniejsze obiekty historyczne i wybitne postacie związane z ziemią sochaczewską. Zajęcia poprowadzimy na terenie muzealnego skansenu, a także poza nim, dostosowując je do potrzeb naszych gości. W ich ramach będzie zatem można zwiedzić z edukatorem ciekawe zakątki Sochaczewa, w tym przede wszystkim wzgórze zamkowe i rynek miejski, obejrzeć budowle będące własnością komuny miejskiej, takie jak ratusz i kramnice, udać się na historyczne cmentarze, w okolice zabytkowego dworca kolejowego, wieży wodnej, lokalnych dworów i pałaców czy wreszcie w miejsca

obiektów niezachowanych do dzisiaj, a oznaczonych w terenie jedynie tablicami pamiątkowymi, słuchając opowieści o dawnych kościołach i klasztorach.

Lekcja przeznaczona dla szkół podstawowych (klasy IV–VIII) i ponadpodstawowych oraz dorosłych/seniorów. Cena: **120 zł** za grupę do 25 osób plus bilety wstępu, tj. **16 zł** (ulgowe) lub **25 zł** (normalne) od każdego uczestnika (opiekunom grup szkolnych przysługują bilety bezpłatne). Dla placówek szkolnych z Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego opłata wynosi tylko 120 zł (za grupę do 25 osób).